

Sygn. I C 77/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant – sek. sądowy Monika Chojnacka

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2015 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. K.

przeciwko Gminie S.

o zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego Gminy S.

przeciwko B. K.

o zapłatę

orzeka

I. zasądza od pozwanej Gminy S. na rzecz powoda B. K. kwotę 6680 zł (sześć tysięcy sześćset osiemdziesiąt złotych) brutto z ustawowymi odsetkami od dnia 29 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty;

II. powództwo wzajemne oddala;

III. zasądza od pozwanej Gminy S. na rzecz powoda B. K. kwotę (...) (dwa tysiące sześćset sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 77/15

UZASADNIENIE

Powód B. K., reprezentowany przez adwokata J. M., pozwem z dnia 29 stycznia 2015 r. wnosił o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej Gminy S. kwoty 6680 zł brutto z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu tj. 29 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wnosił o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że zawarł w dniu 3 czerwca 2014 r. z pozwaną Gminą S. umowę zlecenia na obsługę piecy grzewczych w budynkach Urzędu Gminy i Ośrodka (...) w S. w okresie od 1 września 2014 r. do 31 grudnia 2014r. W §3 umowy określono wynagrodzenie brutto w wysokości 6680 zł. Wynagrodzenie było wypłacane w tej wysokości przez pierwsze 3 miesiące obowiązywania umowy. Natomiast powód nie otrzymał wynagrodzenia za grudzień 2014r. i z żądaniem zapłaty za ten miesiąc wystąpił w niniejszej sprawie. Pismem z dnia 30 grudnia 2014 r.

Gmina zażądała od powoda zwrotu kwoty 9724,78 zł tytułem nadpłaconego wynagrodzenia, gdyż zdaniem pozwanego wynagrodzenie w umowie zostało ustalone na kwotę 6680 zł brutto za 4 miesiące tj. cały okres objęty umową. Zdaniem powoda takie stanowisko Gminy jest niezasadne. Zgodnie z art. 65 k.c. w umowach należy badać jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, a nie opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Nawet przy przyjęciu, że wykładnia gramatyczna umowy może budzić wątpliwości wobec braku w niej słowa „miesięcznie”, to zamiarem stron jak i celem umowy było ustalenie wynagrodzenia miesięcznego w wysokości 6680 zł brutto.

Pozwana Gmina S. wnosila o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana Gmina potwierdziła, że w dniu 3 czerwca 2014 r. Urząd Gminy reprezentowany przez Wójta J. W. zawarł z powodem umowę zlecenia na wykonywanie w okresie od 1 września 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. czynności polegającej na obsłudze piecy grzewczych w budynkach Ośrodka (...) i Urzędu Gminy w S.. Zgodnie z zapisem w §3 umowy zleceniobiorca za wykonanie usługi miał otrzymać kwotę 6680 zł brutto. Warunki umowy określały wynagrodzenie ogółem w wysokości 6680 zł brutto. Zgodnie z art. 744 k.c. wynagrodzenie za wykonanie zlecenia należy się dopiero po wykonaniu zlecenia i dlatego ustalona w umowie kwota 6680 zł brutto dotyczyła wynagrodzenia za 4 miesiące, a nie jak to określił powód za każdy miesiąc na jaki została zawarta umowa. Wszelkie zmiany umowy, zgodnie z art. 77 k.c. wymagały pisemnej formy, a ponieważ treść umowy w takiej formie nie została zmieniona, to roszczenie powoda jest niezasadne.

W dniu 20 kwietnia 2015 r. Gmina S. złożyła pozew wzajemny, w którym wnosila o zasądzenie na jej rzecz od B. K. kwotę 9724,78 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania.

Powód wzajemny wyjaśnił w uzasadnieniu pozwu, iż roszczenie pozostaje w związku z dochodzonym przez B. K. żądaniem zapłaty z tytułu umowy zlecenia z dnia 3 czerwca 2014 r. Powódka wzajemna wypłaciła pozwanemu wzajemnemu tytułem wynagrodzenia za wykonanie tej umowy kwotę 20040 zł brutto zamiast 6680 zł brutto tj. 13360 zł brutto za dużo. Wynagrodzenia w kwotach po 4935,83 zł netto Gmina wypłaciła B. K. w miesiącach: wrzesień, październik i listopad 2014 r. Z nienależnej kwoty brutto 13360 zł pozwany wzajemny otrzymał kwotę netto 9724,78 zł. Po wykryciu błędnej wypłaty, pismem z dnia 30 grudnia 2014 r. B. K. został wezwany do dobrowolnego zwrotu tej kwoty. Ponieważ nie spełnił żądania, Gmina wystąpiła z pozwem wzajemnym o zwrot świadczenia nienależnego.

Pozwany wzajemny wnosil o oddalenie powództwa wzajemnego oraz zasądzenie kosztów procesu.

B. K. przyznał, że otrzymał należność w wysokości wyliczonej w pozwie wzajemnym, jednakże kwota ta stanowiła wynagrodzenie wypłacone za 3 miesiące, zgodnie z warunkami umowy zlecenia. Ponadto wskazał, że kwotę wypłaconą przez Gminę zużył opłacając bieżące wydatki związane z utrzymaniem.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 czerwca 2014 r. Gmina S. reprezentowana przez Wójta J. W. zawarła z B. K. umowę zlecenia, na mocy której przyjmujący zlecenie zobowiązał się do obsługi piecy grzewczych budynku przy Ośrodku (...) w S. i przy Urzędzie Gminy S.. Zleceniobiorca zobowiązał się do wykonania tych czynności w okresie od 1 września 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.. W §3 umowy strony ustaliły wynagrodzenie za wykonanie umowy w wysokości 6680 zł brutto, bez określenia czy należność w tej wysokości jest za każdy miesiąc czy za 4 miesiące, na które została zawarta umowa. W §4 umowy strony ustaliły, że wypłata nastąpi w siedzibie zleceniodawcy w ciągu 7 dni od złożenia rachunku przez zleceniobiorcę (dowód: kserokopia umowy k. 6 akt).

Przed spisaniem umowy, jej warunki ustalone zostały w trakcie rozmowy, w której uczestniczył powód, Wójt J. W., Skarbnik Gminy K. N. (1) i świadcząca wówczas obsługę prawną Gminy A. P.. Zgodnie z tymi ustaleniami umowa miała obowiązywać od 1 września 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. z wynagrodzeniem miesięcznym 6680 zł brutto. Wynagrodzenie było ustalone w tej wysokości, gdyż praca miała być świadczona w systemie całodobowym i w dwóch

kotłowniach. Ustalona stawka oznaczała dla Gminy oszczędności, gdyż za takie same usługi poprzednio Gmina ponosiła wyższe opłaty. Warunki umowy były znane Radzie Gminy i były przez Radę zaakceptowane (dowód: zeznania świadków: J. W. k. 53, A. P. k. 52v akt, K. N. (2) k. 52v akt).

Po dokonaniu ustnych ustaleń umowa zlecenia została sporządzona w formie pisemnej, z tym, że w jej pisemnej wersji nie zostało zapisane, że ustalone wynagrodzenie należne jest za każdy miesiąc na który została zawarta umowa. Brak tego zapisu wynika z błędu, a intencją stron podpisujących umowę - B. K. i J. W. - było ustalenie wynagrodzenia miesięcznego w wysokości 6680 zł brutto za każdy miesiąc (dowód: zeznania świadka J. W. k. 53 akt K. N. (3) k. 52 v akt).

B. K. w ramach umowy od 1 września 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. obsługiwał w systemie całodobowym dwie kotłownie: przy Ośrodku (...) w S. i Urzędzie Gminy S.. Ponadto wykonywał dodatkowe prace porządkowe (dowód: zeznania świadka Z. T. k. 53 akt).

Za każdy miesiąc B. K. wystawiał rachunki, na podstawie których otrzymał kwotę 20040 zł brutto. Wynagrodzenia w kwotach po 6680 zł brutto czyli 4935,83 zł netto Gmina wypłaciła B. K. tytułem wynagrodzenia za wykonanie umowy za miesiące: wrzesień, październik i listopad 2014 r. Gmina odmówiła wypłaty wynagrodzenia za grudzień 2014 r. uznając, że wynagrodzenie należało się powodowi za 4 miesiące w łącznej kwocie 6680 zł brutto, która już została wypłacona (dowód: zeznania Wójta M. Ś. k. 53v akt).

Od 1 stycznia 2015 r. do obsługi pieców została zatrudniona inna osoba na umowę zlecenie. Zawierając nową umowę, za wykonane takich samych czynności jakie wykonywał powód, Gmina i nowy zleceniobiorca ustalili wynagrodzenie miesięczne 6680 zł brutto (dowód: zeznania świadka K. N. (2) k. 52v akt, zeznania Wójta M. Ś. k. 53v akt, okoliczność bezsporna).

Pismem z dnia 30 grudnia 2014 r. B. K. został wezwany przez Gminę do zwrotu kwoty 9724,78 zł tytułem zwrotu świadczenia nienależnego. B. K. odmówił zwrotu tej kwoty twierdząc, że świadczenie nie było nienależne, a ponadto zostało przez niego zużyte na utrzymanie (dowód: wezwanie k. 33 akt, zeznania powoda k. 38-40, 53 akt).

Pozwany do chwili wytoczenia powództwa dochodzonej należności nie zapłacił, podobnie pozwany wzajemny nie zwrócił żądanej pozewem wzajemnym należności (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów kserokopii: umowy k. 6, 10-11, 29 akt, wezwania do zapłaty k. 7-8, 33 pism k. 9, 12-13 akt, potwierdzenia wpłat k. 30-32, 34 akt, zeznań świadków: A. P. k. 52v akt, K. N. (2) k. 52 v akt, K. N. (3) k. 52v akt, G. P. k. 52 v akt, J. W. k. 53 akt, K. N. (1) k. 53 akt, Z. T. k. 53 akt oraz zeznań powoda B. K. k. 38-40, 53 akt i Wójta Gminy M. Ś. k. 53v akt.

Za wiarygodne uznał Sąd dokumenty powołane wyżej. Ich prawdziwości oraz treści w nich zawartych nie kwestionowała żadna ze stron, a Sąd nie miał podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, były one ze sobą zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Świadek A. P. uczestnicząca w ustaleniach warunków umowy jako osoba świadcząca obsługę prawną stwierdziła, że zostało ustalone wynagrodzenia dla powoda w kwocie po 6680 zł brutto miesięcznie a nie za cały okres na jaki miała być zawarta umowa. Świadek K. N. (2), który był Przewodniczącym Rady Gminy w kadencji kiedy zawierana była umowa potwierdził, że Rada Gminy wiedziała o planach zawarcia przez Wójta W. z B. K. umowy zlecenia. (...) akceptowała fakt, że wynagrodzenie będzie wypłacane miesięcznie w kwotach po 6680 zł brutto uznając, że jest to korzystne dla Gminy gdyż oznacza oszczędności. Świadek wskazał, że zakres pracy wymagałby zatrudnienia kilku osób i ich wynagrodzenia znacznie przekraczałyby kwotę 6680 zł brutto miesięcznie na jaką wyraził zgodę B. K.. Świadek G. P. pełnił obowiązki Wójta Gminy S. w okresie od 1 sierpnia 2014 r. do chwili powołania obecnego Wójta M. Ś. tj. do grudnia 2014 r. Świadek nie kwestionował przedkładanych przez powoda rachunków i nie uważał umowy za niewłaściwej dla Gminy. Świadek K. N. (3) potwierdził, że fakt wypłaty należności powodowi co miesiąc była powszechnie znana i korzystna dla Gminy, gdyż dzięki temu nie trzeba było zatrudniać 7 osób, co wiązałoby się z większymi kosztami niż 6680 zł brutto miesięcznie

wypłacane powodowi. Świadek J. W. był Wójtem Gminy od 6 grudnia 2006 r. do 4 lipca 2014 r. Jako Wójt Gminy podpisał umowę zlecenia z B. K.. Świadek potwierdził, że strony umówiły się na wypłatę kwoty 6680 zł brutto miesięcznie i tylko przez niedopatrzenie w umowie nie zostało zapisane słowo „miesięcznie”. Jednakże nie było żadnej wątpliwości dla świadka, który w imieniu Gminy podpisał umowę, że należność miała być wypłacana miesięcznie po 6680 zł brutto, a nie za cały okres, na jaką zawarta była umowa. Świadek K. N. (1) zeznała, że strony zawarły umowę na okres do 31 grudnia 2014r. ze względu na rok budżetowy, ale zgodnie z warunkami umowy wynagrodzenie wypłacane powinno być co miesiąc w kwocie po 6680 zł brutto. W takiej wysokości były wpłacone pieniądze za miesiące: wrzesień, październik i listopad, a za grudzień nie została wypłacona żadna należność. Świadek Z. T. nie znał warunków umowy łączącej strony, ale potwierdził, że B. K. świadczył pracę również w grudniu 2014 r. i nie było kłopotów z kotłownią.

Przedmiotem sporu była okoliczność czy umowa pisemna jest kompletna i odpowiada treści umowy jaką strony wcześniej ustnie uzgodniły. Strony nie kwestionowały prawdziwości zeznań świadków. Również powód i przesłuchana w charakterze strony obecna Wójt M. Ś. potwierdzili okoliczności, o których zeznawali świadkowie. Wójt M. Ś. nie kwestionowała, iż ustnie strony dokonały uzgodnień o wypłacie należności w kwotach 6680 zł brutto miesięcznie, ale podtrzymała swoją opinię, że strony łączy umowa pisemna, a niej jej wcześniejsze uzgodnienia ustne. Ponieważ w umowie nie ma zapisu, że 6680 zł brutto powinno być wypłacane miesięcznie, to należy interpretować umowę w taki sposób, że kwota ta obejmuje całe 4 miesiące i skoro została już wypłacona 3 razy, to tym samym za grudzień nic się powodowi nie należy, a nawet powinien zwrócić nadpłatę jako świadczenie nienależne.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie niespornym jest, że strony łączyła umowa zlecenia. Jednakże powód i pozwany inaczej interpretuje treść tej umowy odnośnie wynagrodzenia. Zdaniem B. K. ustalona w spisanej umowie kwota 6680 zł brutto była wynagrodzeniem miesięcznym, a zdaniem Wójta Gminy – kwota 6680 zł brutto było wynagrodzeniem za 4 miesiąca, na jakie była zawarta umowa.

Zgodnie z art. 734. § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie.

W myśl art. 72. § 1 k.c. jeżeli strony prowadzą negocjacje w celu zawarcia oznaczonej umowy, umowa zostaje zawarta, gdy strony dojdą do porozumienia co do wszystkich jej postanowień, które były przedmiotem negocjacji.

Reguła interpretacyjna z art. 72 § 1 k.c. nie znajdzie zastosowania, gdy do zawarcia danej umowy ustawa wymaga zachowania formy szczególnej (np. zbycie, wydzierżawienie przedsiębiorstwa, rozporządzenia dotyczące nieruchomości). W tych przypadkach konieczne jest sformalizowanie efektów negocjacji; nadanie im wymaganej formy zdecyduje o zawarciu umowy. W odniesieniu do umowy zlecenia, którą strony zawarły w niniejszej sprawie nie jest wymagana forma szczególna dla jej ważności. Tym samym do jej zawarcia doszło już w chwili ustalenia istotnych jej warunków. Następnie strony spisały warunki umowy, a niniejszy spór dotyczy tego czy treść spisanej umowy odpowiada woli stron.

Zgodnie z art. 65 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Dyrektywy interpretacyjne zawarte w art. 65 k.c. odnoszą się zarówno do wszystkich kategorii czynności prawnych (§ 1), jak i wyłącznie do umów (§ 2 k.c.). Następnym tego unormowania jest konieczność dokonania wykładni umów w trzech płaszczyznach: ustalenia literalnego brzmienia umowy, ustalenia treści oświadczeń woli przy zastosowaniu reguł określonych w art. 65 § 1 k.c. oraz ustalenia sensu złożonych oświadczeń woli poprzez odwołanie się do zgodnego zamiaru stron i celu umowy, stosownie do art. 65 § 2 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z 9 października 2014r. I CSK 320/14, LEX nr 1554575).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 listopada 2014 r. (III CSK 320/13, LEX nr 1622128) wskazał, że z art. 65 § 2 k.c. wynika nakaz kierowania się przy wykładni umowy jej celem; dotyczy to zresztą wszelkich oświadczeń woli składanych innej osobie. Nie jest konieczne, aby był to cel uzgodniony przez strony, wystarcza - przez analogię do art. 491 § 2, art. 492 i art. 493 k.c. - cel zamierzony przez jedną stronę, który jest wiadomy drugiej.

Wątpliwości co do znaczenia oświadczeń zawartych w dokumencie powinny być tłumaczone na niekorzyść jego autora. (wyrok Sądu Najwyższego z 9 października 2014 r. , IV CSK 10/14, LEX nr 1552150).

To, jak strony, składając oświadczenie woli, rozumiały je można wykazywać zarówno za pomocą dowodu z przesłuchania stron, jak i innych środków dowodowych. Dla ustalenia, jak strony rzeczywiście pojmowały oświadczenie woli w chwili jego złożenia może mieć znaczenie także ich postępowanie po złożeniu oświadczenia, np. sposób wykonania umowy. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 5 marca 2014 r. I ACa 1155/13, LEX nr 1454542).

W niniejszej sprawie wszystkie osoby obecne przy uzgadnianiu istotnych warunków umowy zgodnie potwierdziły, iż wolą stron było ustalenie, iż wynagrodzenie powodowi będzie wypłacane co miesiąc w wysokości 6680 zł brutto, przez cały okres obowiązywania umowy. Co więcej ówczesny Wójt Gminy stwierdził, że wyłącznie z powodu jego niedopatrzania nie zostało zapisane słowo „miesięcznie”. Powód był utwierdzony w takiej interpretacji warunków umowy przez to, że była wpłacana należność w takiej wysokości przez 3 pierwsze miesiące jej obowiązywania. Z zeznań przedstawicieli Rady Gminy wynika, że kwota 6680 zł brutto miesięcznie nie jest zawyżona. Wskazuje na to również okoliczność, że obecny Wójt Gminy na identycznych warunkach zatrudnił nowego zleceniobiorcę.

Mając na uwadze powyższe zeznania świadków Sąd uznał, że strony umowy ustaliły warunki zlecenia w ten sposób, że kwota wynagrodzenia miała być wypłacana zleceniobiorcy co miesiąc w wysokości 6680 zł brutto, po złożeniu stosownego rachunku przez powoda. Wbrew twierdzeniu pozwanego, taka wypłata wynagrodzenia nie jest sprzeczna z art. 744 k.c.

Stosownie do treści art. 743 k.c., przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Przepis art. 744 k.c. dotyczy zlecenia odpłatnego (co w świetle art. 735 k.c. jest zasadą) i wprowadza zasadę, zgodnie z którą przyjmującemu zlecenie należy się wynagrodzenie „z dołu”, a więc po wykonaniu zlecenia. W świetle tej regulacji należy przyjąć, że roszczenie o zapłatę wynagrodzenia staje się wymagalne z chwilą dokonania czynności prawnej, której dotyczy zlecenie. W sytuacji gdy zlecona czynność prawna nie została dokonana, przyjmującemu zlecenie należy się wynagrodzenie, jeżeli wykaże, że dokonał wszelkich działań w celu wykonania umowy i dołożył w tym zakresie należytej staranności, zaś niedokonanie czynności prawnej nastąpiło na skutek okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Odstępstwa od reguły, że zleceniobiorcy należy się wynagrodzenie po wykonaniu zlecenia, mogą wynikać z umowy bądź z przepisu szczególnego. Strony mogą w umowie określić inne od ustawowej zasady płatności wynagrodzenia. Strony mogą określić wynagrodzenie jako świadczenie jednorazowe płatne z góry czy też świadczenie jednorazowe rozłożone na raty bądź też przewidywać zapłatę wynagrodzenia w częściach odpowiadających kolejnym czynnościom podejmowanym w celu wykonania umowy. Przy zleceniu obejmującym stałe dokonywanie określonych czynności dla dającego zlecenie, wynagrodzenie może zostać uregulowane jako płatne okresowo (w razie umowy zlecenia zawartej na czas nieokreślony czy dłuższy czas określony), w ustalonych odstępach czasu w z góry określonej wysokości (por. P. Machnikowski (w:) E. Gniewek, P. Machnikowski, Komentarz, 2013, s. 1276). Ponadto zasady płatności wynagrodzenia mogą też wynikać z mającego zastosowanie do danej umowy wzorca umownego, którym posługuje się jedna ze stron (najczęściej zleceniobiorca-przedsiębiorca). W braku takich postanowień modyfikacje zasady wyrażonej w art. 744 k.c. mogą też wynikać z przepisów szczególnych, przez które rozumieć należy zarówno odrębne przepisy ustawowe, jak i przepisy wykonawcze (J. Szczerski (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. 1551).

Zarówno dający zlecenie, jak i przyjmujący zlecenie ma prawo do wypowiedzenia umowy zlecenia. Jest to prawo kształtujące, pozwalające jednej stronie rozwiązać stosunek zobowiązaniowy. Wypowiedzenie umowy jest czynnością prawną, obejmującą oświadczenie woli, składane drugiej stronie umowy. W odróżnieniu od odstąpienia od umowy, wypowiedzenie wywołuje skutki prawne, znosi stosunek prawny jedynie na przyszłość (ex nunc). Wypowiedzenie

jest konstrukcyjnie związane ze stosunkami prawnymi o charakterze ciągłym i bezterminowym (art. 365¹ k.c.). Wypowiedzenie zlecenia jest dopuszczalne, niezależnie od czasu, na jaki zawarto umowę dla dokonania jednej czynności prawnej, na czas oznaczony czy nieoznaczony (wyrok Sądu Najwyższego z 28 września 2004 r., IV CK 640/03, OSNC 2005, nr 9, poz. 157). Oznacza to możliwość wypowiedzenia w każdym momencie trwania umowy oraz bez względu na okoliczności, bez potrzeby zaistnienia ku temu ważnej przyczyny. Nie wymaga ono podania powodu wypowiedzenia. Istnienie ważnego powodu wypowiedzenia umowy ma jednak znaczenie w zakresie jego skutków. Brak ważnego powodu wypowiedzenia zlecenia odpłatnego powoduje odpowiedzialność odszkodowawczą strony wypowiadającej umowę (art. 746 § 1 in fine i § 2 in fine k.c.).

Ponieważ przepisy art. 746 k.c. nie wskazują terminów wypowiedzenia, wypowiedzenie zlecenia następuje ze skutkiem natychmiastowym. Zobowiązanie wygasa z chwilą złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu zgodnie z art. 61 k.c. Strona może jednak określić w tym oświadczeniu termin ustania umowy. Ponadto strony mogą w umowie określić termin jej wypowiedzenia (por. J. Szczerski (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. 1551). Mogą przy tym zróżnicować zasady wypowiedzenia zlecenia w zależności od przyczyn je uzasadniających, a więc określić inne zasady wypowiedzenia z ważnych powodów, inne w sytuacji ich braku.

W przypadku gdy wypowiedzenia dokonuje dający zlecenie, zobowiązany jest do zwrotu przyjmującemu zlecenie wydatków, poczynionych w celu należytego wykonania zlecenia. Zwrot obejmuje wydatki poczynione do dnia wypowiedzenia i powinien nastąpić zgodnie z art. 742 zd. 1 k.c., a więc z ustawowymi odsetkami. Ponadto, jeżeli zlecenie jest odpłatne, zobowiązany jest do zapłaty takiej części wynagrodzenia, która odpowiada dotychczasowym czynnościom przyjmującego zlecenie (art. 746 § 1 zd. 1 i 2 k.c.). Skutki wypowiedzenia zlecenia odpłatnego zależą również od istnienia ważnego powodu je uzasadniającego. Skutkiem każdego wypowiedzenia, niezależnie od tego, czy nastąpiło z ważnego powodu, czy nie, jest wygaśnięcie zobowiązania. Jeżeli jednak zlecenie jest odpłatne, a wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, strona, która dokonała wypowiedzenia, zobowiązana jest do naprawienia wyrządzonej w ten sposób szkody. Zakres odpowiedzialności strony wypowiadającej zlecenie odpłatne w razie braku ważnego powodu obejmuje szkodę wyrządzoną na skutek wypowiedzenia. Przesłanki odpowiedzialności stanowią więc: wypowiedzenie dokonane bez ważnego powodu, szkoda powstała w majątku drugiej strony oraz związek przyczynowy między takim wypowiedzeniem a szkodą (art. 361 k.c.). Ciężar wykazania zaistnienia tych przesłanek spoczywa na powodzie, zgodnie z art 6 k.c.

W niniejszej sprawie pozwany nie wypowiedział umowy zlecenia, natomiast nie zapłacił należności za grudzień 2014 r.. W tej sytuacji zleceniodawca powinien wywiązać się z umowy i wypłacić należność również za grudzień 2014 r. w kwocie takiej jak została uzgodniona w chwili zawarcia umowy. Jak wynika z art. 476 zdanie pierwsze k.c., dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Zgodnie zaś z art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności.

W niniejszej sprawie termin zapłaty należności upływał w 2014 r.. Skoro pozwany nie uiścił należności w terminie płatności, od dnia następnego należą się wierzycielowi odsetki ustawowe - zgodnie z art. 359§ 2 k.c. w zw. z art. 481§1 k.c., a ponieważ powód wnosił o zasądzenie odsetek od dnia wytoczenia powództwa, Sąd uwzględnił jego żądanie.

Powód nie otrzymał należności zgodnie z warunkami umowy, a tym samym powództwo wzajemne o zwrot części wypłaconych należności za poprzednie miesiące należy uznać za nieuzasadnione i podlegające oddaleniu. Należy przy tym podkreślić, że wypłacane świadczenia zostały już zużyte przez B. K. na jego utrzymanie i również na podstawie art. 409 k.c. powództwo wzajemne mogło być oddalone.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. powód i pozwany wzajemny wygrał sprawę w całości, stąd powód winien zapłacić na jego rzecz poniesione przez niego koszty procesu, na które składają się: opłat sądowa poniesiona przez powoda w kwocie 250 zł oraz koszty wynagrodzenia adwokata. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1953 r. (II C 609/53, OSN 1954, nr III, poz. 61) w przypadku gdy adwokat zastępuje stronę w sprawie, w której

jedna ze stron wytacza powództwo wzajemne, należy mu się jedno łączne wynagrodzenie. W sprawach majątkowych podstawą obliczenia zasadniczego wynagrodzenia adwokackiego w takim przypadku jest wartość przedmiotu sporu obliczona dla powództwa głównego i wzajemnego łącznie. Dlatego Sąd zasądził należność za zastępstwo adwokackie w wysokości 2400 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Wysokość wynagrodzenia adwokata wynika z § 2 ust. 2 i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

Z tych względów Sąd orzekł jak w wyroku.

(...)